

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Пиротска" № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@sub.bg

Упр. № 39/18.09.2019 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 8/2019 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 02.07.2019 г. на Съюза на юристите в България е дадена възможност, да предостави писмено становище по конституционно дело №8/2019 г., образувано по искане на президента на Република България за установяване на противоконституционност с чл. 1, изр. 2 от Протокол 1 към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с чл. 17, пар. 2 от Всеобщата декларация за правата на човека на §3, т. 1 относно чл. 39б, ал. 1, т. 1 в частта «или обект с национално значение по смисъла на Закона за устройство на територията» от Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост (Обн., ДВ, бр. 44 от 4.06.2019 г.) и за установяване на противоконституционност на §4 от същия закон, с който се създава чл. 42а, ал. 3 в Закона за държавната собственост (ЗДС).

Съюзът на юристите в България, до който е отправена покана, съгласно определението за допустимост изразява следното становище:

В искането, подробно и аргументирано се обосновава разбирането, че с оспорваните разпоредби на практика се нарушава неприкосновеността на частната собственост, гарантирано в чл. 17 от Конституцията на Република България, с оглед липсата на ясни критерии, касаещи понятието „обект с национално значение“, определено в пар. 5, т. 62 от ЗУТ и се

нарушава равнопоставеността на правните субекти, с оглед начина на обезщетяване, съгласно чл. 42а, ал. 3 от ЗДС.

В Конституцията на Република България отчуждаването на имоти и вещи за държавна или общинска нужда е предвидено като изключение от принципа за неприкосновеност на частната собственост - чл. 17, ал. 3 от Конституцията. В изключителни случаи и само въз основа на закон е предоставена възможност да бъде засегнато правото на частна собственост на определени правни субекти - граждани или юридически лица, чрез принудително отчуждаване за държавни и общински нужди, които не могат да бъдат задоволени по друг начин.

С атакуваните разпоредби на Закона за държавната собственост вероятно се цели да се постигне бързина и ефективност при изграждането на различни инфраструктурни и други проекти с национално или регионално значение, както и окрупняване, а не раздробяване на притежаваните от гражданите и юридическите лица поземлени имоти. Бързината за осъществяване на подобни проекти може да бъде постигната чрез различни законодателни решения, но без при това да се засягат или ограничават конституционните права на гражданите. Недопустимо е с аргументи за целесъобразност да се пренебрегват и нарушават основни начала, заложи в Конституцията на Република България, както приема Конституционният съд в Решение №6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к. д. №5/2013 г.

С оспорените разпоредби е нарушен принципът на правовата държава, закрепен в чл. 4, ал. 1 и чл. 17, ал. 1 и 5 от Основния закон. С Решение №10 от 2009г. Конституционният съд приема, че принципът на правовата държава изисква от законодателя да бъде последователен и предвидим. Приеманите от него закони е необходимо да гарантират правната сигурност, в това число като се зачитат придобитите съгласно закона права от страна на гражданите и юридическите лица и да не ги променят в полза на държавата и във вреда на гражданите и юридическите лица (Решение № 7 от 2001 г. на Конституционния съд). При създаването на законите в правовата държава законодателят трябва да търси решения, които да задоволяват чл. 17, ал. 1 от Конституцията, както и справедливия интерес в рамките на конституционния модел, а не на база неясни критерии и некоректно и неравноправно обезщетяване да се нарушават правата и интересите на правните субекти, установени в Конституцията на Република България, какъвто е настоящият случай.

С промяната в оспорваните разпоредби, на практика се цели да се постигне неограничено право на Министерския съвет да определя „обекти с национално значение” без наличие на държавна нужда и ясни критерии за определянето им, както и начина на обезщетяване на различните правни субекти, което е нарушение на изискванията за законност и предвидимост при законоустановената намеса в правото на частна собственост.

С оглед гореизложеното, считаме че направеното искане от Президента на Република България за установяване противоконституционност на разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост (обн. ДВ, бр. 44 от 04.06.2019 г.) за основателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(ВЛ. СЛАВОВ)